

Tedarikçiler için Davranış Kuralları

Bunge'de çalışanlarımızdan ve tedarikçilerimizden en yüksek etik ve dürüstlük standartlarını karşılamalarını bekliyoruz. Tedarikçilerle ilişkimiz, iş yaparken her zaman doğru olanı yapmak için birlikte çalışacağımız karşılıklı saygı ve güven ilişkisi üzerine kuruludur. Her zaman çalışanlarımızın, müşterilerimizin, hissedarlarımızın, tedarikçilerimizin ve faaliyet gösterdiğimiz toplumların güvenini korumaya çalışacağız.

Bunge; Tedarikçilerinin adil, etik bir şekilde, her zaman yürürlükteki tüm kanun ve düzenlemelere uyarak, **Temel Değerlerimiz**, politikalarımız ve **Davranış Kurallarımız ("Bunge Davranış Kuralları")** doğrultusunda iş yapmaları beklenmektedir. Bu beklentileri netleştirmek ve etik karar almayı daha fazla desteklemek için küresel **Tedarikçiler için Davranış Kurallarımız ("Tedarikçiler için Davranış Kuralları")**, tedarikçilerimizin ilkelerimizi anlamalarına yardımcı olmak amacıyla özel olarak yazılmış ek kaynaklar sağlamaktadır. Tedarikçiler için Davranış Kuralları, Bunge Davranış Kuralları ile tamamen uyumludur ve bunu desteklemektedir. Bunge Davranış Kurallarında yer alan pek çok konu, tedarikçilerimizle ilişkilerimizdeki önemi nedeniyle Tedarikçi Davranış Kurallarında güçlendirilmiştir. "Tedarikçiler" doğrudan ve dolaylı tedarikçilerimiz, distribütörlerimiz, acentelerimiz, işe alım acentelerimiz, iş sağlayıcılarımız, aracılarımız, gümrük komisyoncularımız, liman acentelerimiz, danışmanlarımız, yüklenicilerimiz, profesyonel hizmet sağlayıcılarımız, emtia tedarikçilerimiz, hammadde sağlayıcılarımız ve satın alma uzmanlarımız dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere Bunge'ye mal veya hizmet sağlayan tüm üçüncü tarafları ifade etmektedir. Tedarikçilerin alt yüklenicilerinin de Tedarikçiler için Davranış Kurallarına uyması beklenmektedir. Tedarikçiler için Davranış Kuralları son kullanıcı müşteriler için geçerli değildir.

Tedarikçilerin, Davranış Kurallarında belirtilen ilkelerin lafzına ve ruhuna uyması beklenmektedir. Bu Davranış Kuralları, kabul edilebilir davranışla ilgili minimum beklentileri ifade etmektedir. Tedarikçileri, bu Tedarikçiler için Davranış Kurallarında belirtilen minimum beklentilerini aşmaya ve operasyonlarında en iyi uygulamaları hayata geçirmeye ve sürekli iyileştirme yapmaya teşvik ediyoruz. Yerel kanunların daha az kısıtlayıcı yükümlülükler getirdiği durumlarda Tedarikçiden, Bunge ile veya Bunge adına iş yaparken aşağıdakiler de dahil olmak üzere bu Tedarikçiler için Davranış Kurallarına uymasını bekliyoruz:

İnsan Hakları ve Çalışma Koşulları

- **İNSAN HAKLARINA SAYGI:** Tedarikçilerin; BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organization for Economic Cooperation & Development, OECD) Çok Uluslu Şirketler Rehberi, Uluslararası İnsan Hakları Bildirgesi ile uyumlu olarak insan haklarına saygı göstermeyi kapsayan Bunge'nin **İnsan Hakları Politikası**'nda belirtilen prensiplere uyması beklenmektedir. Tedarikçiler; şirketlerin örgütlenme özgürlüğüne ve toplu pazarlık hakkına saygı duyması, çocuk işçi de dahil olmak üzere her türlü zorla veya zorunlu çalıştırmayı ortadan kaldırmaya çalışması, istihdam ve iş açısından ayrımcılığı ortadan kaldırmaya çalışması, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlaması gerektiğini vurgulayan Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labor Organization, ILO) Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi'ne saygı göstermelidir.

"Bunge" veya "Şirket" terimleri, Bunge Global SA ve Bunge'nin kontrolünde olan, tamamı ya da çoğunluğunun sahibi olduğu tüm iştirakler, bağlı şirketler ve ortak girişimleri ifade etmektedir. "Çalışan" veya "siz" ve "çalışanlar", "ekip üyeleri" veya "biz" terimleri, aksi belirtilen durumlar dışında Bunge'nin yöneticileri, yetkilileri ve çalışanlarını ifade etmektedir. Bu Davranış Kuralları, herhangi bir üçüncü taraf lehhtar hakkı oluşturmamakta veya böyle bir hak oluşturmayı amaçlamamaktadır.

Bunge, Tedarikçilerimizin insan hakları ihlalleri gerçekleştirmesine müsamaha göstermez. Tedarikçilerin, bu uluslararası standartlara uymayı taahhüt eden kendi insan hakları politikalarını hazırlamaları ve bu ilkeleri operasyonlarında ve alt tedarikçileriyle nasıl uygulayacaklarını ayrıntılı olarak açıklamaları teşvik edilmektedir.

- **ZORLA ÇALIŞTIRMA:** Tedarikçiler; senetli kölelik, borç karşılığı çalıştırma, çocuk işçi çalıştırma ve insan kaçakçılığı dahil olmak üzere her türlü zorla veya zorunlu çalıştırmayı yasaklamalıdır. Bunge, bilerek veya ihmalkar bir şekilde cebri çalıştırma, fiziksel ceza, şiddet tehdidi veya diğer istismar şekillerini kullanan hiçbir Tedarikçiye tolerans göstermeyecektir.
- **ÇOCUK İŞÇİ ÇALIŞTIRMA:** Tedarikçiler çocuk işçi çalıştırılmasını yasaklamalı, operasyonlarındaki ve tedarik zincirlerindeki tüm çalışanlar, ILO'nun çocuk işçilere ilişkin standartları ve geçerli tüm yerel kanun ve düzenlemelerde tanımlanan asgari çalışma yaşını karşılamalıdır. Bunge bilerek veya ihmalkar bir şekilde çocukları işe alan veya istismar eden hiçbir Tedarikçiye tolerans göstermez.
- **İFADE VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ:** Tedarikçiler, çalışanlarının, önceden izin almak gerekmeden veya makul olmayan müdahalede bulunmaksızın toplu sözleşme yapmak için kendi seçtikleri organizasyonları kurmak ve bunlara katılmak dahil olmak üzere İnsan Hakları Politikası ile uyumlu bir şekilde çalışanların İfade Özgürlüğü Haklarına ve Örgütlenme Haklarına saygı göstermelidir. Tedarikçiler, geçerli tüm yerel çalışma kanunlarına ve düzenlemelerine uymalıdır.
- **SAĞLIK VE GÜVENLİK:** Tedarikçiler; çalışanları, yüklenicileri ve tedarikçileri için güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları oluşturmayı taahhüt etmeli ve yürürlükteki tüm yerel sağlık ve güvenlik kanunlarına ve düzenlemelerine uymalıdır. Bunge tesislerimizde çalışan tedarikçiler, [Küresel Güvenlik ve Sağlık Politikamıza](#) ve [İş Yerinde Şiddet Politikamıza](#) uymalı ve Bunge'nin sıfır kaza kültürü hedefini desteklemelidir.
- **AYRIMCILIK VE TACİZ YAPILMAMASI:** Tedarikçiler; saygılı, profesyonel, zengin çeşitlilikte, kapsayıcı olan, ayrımcılık, taciz, misilleme, zorbalık ve göz korkutmanın olmadığı bir çalışma ortamı taahhüdünde bulunmalıdır. Tedarikçiler, çeşitliliğe sahip ve kapsayıcı bir iş gücünü desteklemelidir. Herhangi bir çalışana ya da iş başvurusu yapan bir adaya karşı yasa dışı ayrımcılık veya tacizin her şekli yasaklanmalıdır. İşe alımla ilgili kararlarda; ırk, ulusal köken, renk, din, cinsiyet veya cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel kimlik, cinsiyet ifadesi, vatandaşlık, yaş, engellilik, askerlik veya gazilik durumu ya da medeni durum dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere yaygın olarak korunan özellikler dikkate alınmamalıdır.
- **ADİL ÜCRETLER VE ÇALIŞMA SAATLERİ:** Tedarikçiler; asgari ücret, fazla mesai ücreti ve izinler de dahil olmak üzere çalışma saatleri ve ücretler konusunda yürürlükteki tüm yerel kanun ve yönetmeliklere uymalı veya bunların ötesine geçmelidir.
- **SU VE SANİTASYON:** Tedarikçiler, operasyonları, tedarik zincirleri ve faaliyet gösterdikleri topluluklar için güvenli, temiz ve yeterli içme suyuna, yeterli sıhhi temizlik hizmetlerine ve uygun hijyene erişim hakkına saygı duymalıdır.

Çevre ve Toprak Kullanımı

- **ÇEVRESEL ETKİ:** Tedarikçiler, [Çevresel Sorumluluk Politikamız](#)'da belirtildiği şekilde çevre ve iklim etkilerini yakından takip etmelidir.

- **SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK:** Tedarikçiler, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda sürdürülebilir tarım, su yönetimi ve gıda güvensizliğinin azaltılması dahil olmak üzere daha sürdürülebilir bir gıda sisteminin geliştirilmesini desteklemelidir.
- **ORMANLIK VE TURBALIK ALANLARIN TAHRİP EDİLMESİNİ VE İSTİSMARI ÖNLEME (NO DEFORESTATION, NO PEAT, AND NO EXPLOITATION, NDPE):** Tedarikçiler aşağıdakiler de dahil olmak üzere NDPE hedeflerine bağlı kalmalıdır:
 - **Ormanlık alanların yok edilmesini önleme:** Arazi geliştirirken, Yüksek Koruma Değeri (High Conservation Value, HCV) alanlarının ve Yüksek Karbon Stoku (High Carbon Stock, HCS) alanlarının korunmasını, yakmama politikasına uyulmasını ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasını ifade etmektedir.
 - **Turbalık alanların yok edilmesini önleme:** Turbalık alanlarda yeni imarın yasaklanması, mevcut bitkilerin yönetilmesi için en iyi uygulamaların teşvik edilmesidir; mümkün olduğunca turbalık alanların eski haline getirilmesi de uygulanmaktadır.
 - **İstismarı önleme:** Palm yağı üretiminde işçilerin, çocukların, yerel toplulukların veya küçük ölçekli yetiştiricilerin sömürülmemesi anlamına gelmektedir.
- **İZLENEBİLİRLİK VE ŞEFFAFLIK:** Tedarikçiler, talep edildiğinde ve geçerli kanunlara uygun olarak izlenebilirliğe yardımcı olmak için Bunge'ye bilgi ve veri sağlamalıdır.
- **TOPRAK HAKLARI:** Tedarikçiler; **Sürdürülebilirlik Politikası**'nda açıklandığı şekilde ve BM Yerli Halklar Hakları Bildirisi uyarınca arazi kullanımına, küçük toprak sahiplerine, yerli halklara ve biyolojik çeşitliliğe saygı göstermek için önlemler almalıdır.
- **EMTİA TEDARİKÇİLERİ:** Bunge'nin palm yağı değer zincirindeki tedarikçiler, Bunge'nin Palm Yağı Tedarik Politikası'na uymalıdır. Güney Amerika'daki soya tedarikçileri, Bunge'nin Soya Tedarik Politikası'na uymalıdır.

Etik/Uyum

- **TİCARET, YAPTIRIMLAR VE İHRACAT DENETİMLERİ:** Tedarikçiler, ticari ve ekonomik yaptırımlarla ilgili kanunlar ve düzenlemeler, kara para aklamayı önleme kanunları ve düzenlemeleri, gümrük, ihracat denetimi ve ihracat, yeniden ihracat ve ithalatla ilgili diğer kanun ve düzenlemeler ve geçerli olduğu yerlerde boykot karşıtı kanunlar ve düzenlemeler de dahil olmak üzere, iş yaptıkları her yerde geçerli olan tüm kısıtlamalara uymalıdır.
- **RÜŞVET, YOLSUZLUK, DOLANDIRICILIK:** Tedarikçiler faaliyet gösterdikleri bölgelerdeki tüm rüşvet ve yolsuzlukla mücadele kanunlarına uymalıdır. Rüşvet, bir devlet memuruna rüşvet verilmesini ve çalışanlarımızdan birine veya Bunge adına hareket eden üçüncü şahıslara ticari rüşvet verilmesini içerir. Bunge, **Bunge Davranış Kurallarımız**, **Yolsuzlukla Mücadele Politikamız** ve **Üçüncü Taraf Risk Yönetimi Politikamız** ile uyumlu şekilde hareket etmeye çaba gösteren Tedarikçilerle iş yapar. Bunge, yüksek standartlarımızı ihlal eden veya oluşturmak istediğimiz değerlere aykırı hareket eden Tedarikçilerle çalışmayı reddeder.
- **ÇIKAR ÇATIŞMALARI:** Tedarikçiler çıkar çatışmalarından kaçınmalı ve Bunge ile aralarında çıkar çatışması oluşturabilecek (finansal veya başka türlü) herhangi bir ilişki varsa bunu Bunge'ye açıklamalıdır.

- **GİZLİLİK VE VERİ GİZLİLİĞİ:** Tedarikçiler; fikri mülkiyeti, ticari sırları ve finansal bilgiler de dahil olmak üzere Bunge hakkındaki gizli bilgileri ve Bunge çalışanları, iş ortakları ve tüketicileri hakkındaki kişisel bilgileri yürürlükteki kanunlara ve sözleşme yükümlülüklerine uygun olarak kullanılmalıdır.
- **ÜRÜNLERİN, MALLARIN VE HİZMETLERİN KALİTESİ VE GÜVENLİĞİ:** Tedarikçilerin güvenli ve kaliteli ürün ve hizmetler sunması beklenmektedir. Tedarikçiler yürürlükteki güvenlik ve sağlık kanunlarına uymalıdır.
- **GÜVENLİK GÜÇLERİ:** Koruma amacıyla özel güvenlik çalıştıran veya kamu güvenlik güçlerinden destek alan tedarikçiler, Güvenlik ve İnsan Hakları ile İlgili Gönüllü Ülkelere uygun eğitim ve gözetim sağlamalıdır.

Yönetim

- **İZLEME VE KAYIT TUTMA:** Tedarikçiler, tüm işlemleri doğru ve dürüst şekilde yansıtan defter ve kayıtlar tutmalıdır. Tedarikçiler, mal ve hizmetlerin menşei ülke veya tedarik zinciri izlenebilirlik stratejilerine ilişkin her türlü talebe uymalıdır.
- **DENETİM VE DEĞERLENDİRMELER:** Bunge, bu beklentilere uyulduğunu kontrol etmek için denetim talep etme hakkını saklı tutar. Bunge, Tedarikçilerimizin bilgi, sertifika ve/veya denetim erişimi konusundaki makul taleplere uymalarını beklemektedir.
- **ENDİŞELERİN/ŞİKAYETLERİN RAPORLANMASI:** Tedarikçiler için Davranış Kurallarımızı ihlal edebileceğini düşündüğünüz herhangi bir davranış veya iş uygulaması görürseniz veya bundan şüphelenirseniz lütfen doğrudan Bunge ile iletişime geçin. Konuyu [Bunge Yardım Hattı](#)'na bildirerek endişenizi dile getirebilir veya yardım alabilirsiniz. Yardım Hattı, Küresel Etik ve Uyum ekibimiz tarafından izlenen güvenli bir iletişim kanalıdır. Bu hat, çok dillidir ve yılın 365 günü, günün 24 saati hizmet vermektedir. Ayrıca Bunge'nin İnsan Kaynakları Departmanı, Hukuk Departmanı ve Küresel Etik ve Uyum Departmanı ile (BGE.Bunge.Ethics.Compliance@bunge.com) e-posta adresi üzerinden iletişime geçebilirsiniz. Tüm bildirimleri derhal, adil ve mümkün olduğunca gizli bir şekilde işleme koyuyoruz.
- **UYUM:** Bunge Tedarikçilerden, Tedarikçiler için Davranış Kurallarının ruhuna uymalarını beklemektedir. Tedarikçinin, Tedarikçiler için Davranış Kurallarının bir veya daha fazla maddesine uymadığı konusunda makul bir endişesi olması durumunda Bunge, iyileştirme alanlarını belirlemek için Tedarikçiyle etkileşimde bulunmak isteyebilir. Tedarikçilerin bu süreçte Bunge ile etkileşimde bulunmaması veya uyumsuzluğu makul veya üzerinde anlaşılan bir zaman çerçevesi içinde önemli ölçüde düzeltmemesi durumunda iş ilişkimizi sonlandırma hakkımızı saklı tutarız.

Tedarikçiler için Davranış Kurallarında atıfta bulunulan ve ulaşılamayan herhangi bir Bunge politikası talep edilmesi halinde sunulabilir.